

GRZEGORZ IGNACZEWSKI
*Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie
Oddział w Poznaniu*

WSPÓŁPRACA CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO Z FIRMĄ BITCOMP Z FINLANDII W BUDOWIE PROGRAMU WSPIERAJĄCEGO ZARZĄDZANIE GOSPODARSTWEM ROLNYM

Od połowy bieżącego roku w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz w poznańskim Oddziale CDR trwają prace nad przygotowaniem narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie gospodarstwem rolnym oraz wspomagających pracę doradców rolniczych. Opierając się na wcześniejszych doświadczeniach (między innymi na doświadczeniach z programu AGRONOM 2.1, opracowanego w poznańskim Oddziale CDR), potrzebach zgłaszanych przez rolników i doradców rolniczych, a także mając na uwadze doświadczenia służb doradczych w innych krajach europejskich, opracowywano koncepcję systemu informatycznego wspierającego podejmowanie decyzji zarządczych w gospodarstwach rolnych.

Idea utworzenia takiego systemu oparta jest na doświadczeniach fińskich, gdzie większość rolników współpracuje ze służbą doradztwa rolniczego. Zakres tej współpracy jest zróżnicowany. Poczynając od specjalistycznego doradztwa dotyczącego nawożenia czy żywienia zwierząt, poprzez pomoc w wypełnianiu wniosków potrzebnych przy ubieganiu się o różne dostępne formy pomocy finansowej, aż po kompleksową pomoc w zarządzaniu gospodarstwem rolnym. Szeroki i zarazem zróżnicowany zakres współpracy możliwy jest dzięki specjalnie zbudowanemu systemowi informatycznemu, z którego korzystają zarówno rolnicy jak i doradcy.

Rolnicy korzystając z systemu mają dostęp do bardzo rozbudowanych baz danych ułatwiających podejmowanie decyzji w gospodarstwie oraz wprowadzają do systemu informacje dotyczące prowadzonej działalności, ponoszonych nakładów - do informacji tych mają dostęp współpracujący z rolnikiem doradcy.

Doradca może zatem sprawdzać, korygować, przygotowywać projekty rozwiązań i przekazywać je drogą elektroniczną lub w trakcie bezpośrednich kontaktów do zainteresowanego rolnika. Szybka wymiana bieżących informacji i propozycji może odbywać się poprzez Internet.

Podstawę polskiego systemu stanowić będzie program komputerowy Bitfarma przeznaczony zarówno dla rolników jak i dla doradców rolniczych. Program Bit-

farma przewidziany jest jako narzędzie służące do planowania produkcji rolnej, ewidencjonowania zdarzeń w gospodarstwie, monitorowania kosztów i efektów produkcji. Do końca bieżącego roku planowane jest zakończenie prac na pierwszej wersji programu. Z początkiem roku 2006 planuje się udostępnienie programu Bitfarma doradcom rolniczym w celu przetestowania i dokonania oceny programu.

Pierwsza wersja programu zawierała będzie między innymi takie moduły jak:

a) produkcja roślinna

- planowanie płodozmianu
- dobór odmian
- zalecenia nawozowe
- ochrona roślin
- karty pól
- ewidencja zabiegów ochrony roślin
- ewidencja nawożenia

b) produkcja zwierzęca

- przybliżone kalkulacje potrzeb żywieniowych
- kalkulacje dotyczące bazy paszowej

c) ekonomika produkcji

- analiza kosztów produkcji oraz zysków w produkcji roślinnej na podstawie rzeczywiste ponoszonych kosztów
- symulacje dotyczące różnych wariantów produkcji

d) przygotowywanie wniosków o dopłaty

- obliczenia płatności bezpośrednich, ONW, program rolnośrodowiskowy
- sprawdzanie i drukowanie wniosków o płatności bezpośrednio i wniosków do programu rolnośrodowiskowego

e) moduł obsługujący mapy rolnicze:

- współpraca z mapami rastrowymi i wektorami w formacie shape i formacie mif, także format GML
- współpraca z GPS (NMEA 1083)
- współpraca z polskim systemem koordynat
- przygotowywanie i drukowanych map tematycznych.

Jak wcześniej wspomniano program Bitfarma stanowi jedynie część planowanego systemu. Kolejnym jego składnikiem jest centralny skład danych. Takie rozwiązanie daje możliwość automatycznego gromadzenia danych statystycznych dotyczących produkcji rolnej i wyników ekonomicznych w gospodarstwach rolnych obsługiwanych przy użyciu programu Bitfarma oraz umożliwia prowadzenia porównawczych analiz ekonomicznych, porównywania technologii, opłacalności produkcji itp.

Opracowywany system będzie również dawał możliwość bezpośredniej współpracy pomiędzy rolnikiem a doradcą rolniczym. Rolnik wprowadzając dane do programu Bitfarma będzie mógł za pośrednictwem Internetu przesłać dane do doradcy obsługującego jego gospodarstwo. Na podstawie tych danych doradca

będzie mógł przygotować dla rolnika szczegółowe zalecenia co prowadzonej produkcji lub też na przykład przygotować lub sprawdzić wniosek o dopłaty bezpośrednie czy też innego rodzaju dotacje.

Przewidywane korzyści z wykorzystania programu Bitfarma:

a) rolnicy:

- łatwe prowadzenie ewidencji zdarzeń gospodarczych
- możliwość wykorzystania jednego programu do wspomaganiania różnych decyzji w gospodarstwie (program zawierał będzie moduły do przygotowywania zaleceń nawozowych, zaleceń ochrony roślin itp.)
- automatyczne gromadzenie danych historycznych o produkcji
- dostęp do aktualnych danych o środkach do produkcji rolnej
- możliwość bieżącej kontroli kosztów i opłacalności produkcji
- szybkie przygotowywanie wydruków dla potrzeb, na przykład. ARiMR (wnioski o dopłaty bezpośrednie itp.), ewidencji zabiegów ochrony roślin itp.

b) doradcy rolniczy

- ułatwienie pracy poprzez możliwość bezpośredniego wykorzystania danych o gospodarstwie rolnym zgromadzonych w programie przez rolnika
- zwiększenie efektywności pracy poprzez automatyzację wypełniania wniosków itp.
- ułatwienie współpracy z rolnikiem poprzez zastosowanie internetowej wymiany danych i informacji co znacznie obniża konieczność wyjazdów doradcy do rolnika – ograniczenie kosztów pracy doradcy, możliwość lepszego wykorzystania czasu pracy doradcy.

Kolejnym etapem rozwoju oprogramowania będzie budowa modułu służącego do przygotowywania biznes planów i planów rozwoju gospodarstw rolnych. Będzie to narzędzie szczególnie przydatne dla doradców rolniczych. Moduł ten będzie mógł wykorzystywać bezpośrednio dane o produkcji rolnej zebrane w programie Bitfarma. Na tej podstawie sporządzony biznes plan stanowić będzie praktycznie przydatne narzędzie do zarządzania gospodarstwem ale będzie mógł być również wykorzystany przy ubieganiu się gospodarstwa o zewnętrzne środki finansowe.

Przy powstawaniu programu Centrum Doradztwa Rolniczego, w zakresie związanym z technologią informatyczną, korzysta z pomocy fińskiej firmy Bitcomp, która przygotowała program stanowiący podstawę pracy fińskich doradców rolniczych. Na rynku oprogramowania komputerowego firma ta funkcjonuje od ponad dziesięciu lat. Głównym obszarem działalności Bitcomp jest oprogramowanie dla rolnictwa i leśnictwa. Firma ta tworzy zarówno własne oprogramowanie, współpracując przy tym z odbiorcami programów lub wspiera od strony informatycznej tworzenie takich programów.